

Roll No.

Total Pages : 6

4431/MH

C-2051

HISTORY OF PUNJAB (1799-1966)-II

Semester-VI

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 75

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 12 marks each and the entire Section C is compulsory 27 marks.

SECTION—A

1. Explain the Political conditions of Punjab on the eve of Ranjit Singh's accession to Power? 12
2. Describe the conquest of Lahore by Ranjit Singh? What was its importance. 12

4431/MH/647/W

[P. T. O.

3. Examine the terms and importance of the Treaty of Amritsar (1809)? 12
4. Discuss the military system of Ranjit Singh. 12

SECTION—B

5. Discuss the causes, events and results of the First Anglo Sikh War. 12
6. Discuss the reforms introduced by the Board of Administration in the Punjab from 1849 to 1853 AD. 12
7. Study the origin, aims and contribution of the Singh Sabha Movement? 12
8. Discuss the factors leading to the partition of the Punjab in 1947 ? 12

SECTION—C

9. PART-I

Attempt any **eight** of the following : 8×2=16

- (i) Sukerchakia Misal.

4431/MH/647/W

2

- (ii) Sind Tangle.
- (iii) Two features of Financial administration of Ranjit Singh.
- (iv) Lord Gough.
- (v) Treaty of Bhairawal.
- (vi) John Lawrence.
- (vii) Swami Dayanand.
- (viii) Sikander-Jinnah Pact (1937)
- (ix) Mountbatten Plan (1947)
- (x) Master Tara Singh.

PART-II (MAP)

Attempt any **one** of the following : 1×11=11

- (i) Kingdom of Ranjit Singh (1839 A.D.)
- (ii) Battles of Second Anglo-Sikh War.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। 27 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—A

1. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਸੀ? 12
2. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਸੀ? 12
3. ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸੰਧੀ (1809) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ? 12
4. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12

ਭਾਗ—B

5. ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ-ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 12

6. 1849 ਈ. ਤੋਂ 1853 ਈ. ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੀ-ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ? 12
7. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
8. 1947 ਈ. ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਲਈ ਜਿੰਮ੍ਹਵਾਰ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12

ਭਾਗ—C

9. ਭਾਗ-I

ਕੋਈ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ: 8×2=16

- (i) ਸ਼ੁਕਰਚੱਕਿਆ ਮਿਸਲ।
- (ii) ਸਿੰਧ ਦਾ ਮਸਲਾ।
- (iii) ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।
- (iv) ਲੋਰਡ ਗੋਹ।
- (v) ਭੈਰੋਵਾਲ ਦੀ ਸੰਧੀ।

- (vi) ਜਾਨ ਲਾਰੈਂਸ।
- (vii) ਸਵਾਮੀ ਦਯਾਨੰਦ।
- (viii) ਸਿਕੰਦਰ-ਜਿਨਾਹ ਸਮਝੌਤਾ (1937).
- (ix) ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਯੋਜਨਾ (1947).
- (x) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ।

ਭਾਗ-II (ਨਕਸ਼ਾ)

ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਰੋ: 1×11=11

- (i) ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ (1839).
- (ii) ਦੂਜੇ-ਐਂਗਲੋ-ਸਿੱਖ ਯੁੱਧਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ।